

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Jitka MUDROVÁ

Obor: ČJ - HV

**Název práce v českém jazyce: Libreto versus divadelní hra s využitím textu
Karla Čapka Věc Makropulos**

**Název práce v anglickém jazyce: Libretto versus drama based on the Čapek's
Makropulos affair**

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Oponent práce: PhDr. Věra Brožová

Jitka Mudrová ve své diplomové práci věnované specifičnosti operního libreta vhodně propojuje svou bohemistickou kvalifikaci s kompetencemi nabytými při studiu hudební výchovy na naší fakultě a operního zpěvu na pražské AMU. Její práce spadá do oblasti, jež sice není polem neoraným, ale v níž je stále ještě co objevovat.

V teoretické části se opírá o relevantní odbornou literaturu jak k teorii činoherního dramatu, tak k teorii libreta. Příslušné kapitoly (1. a 3.) jsou kultivovanou kompilací poznatků z této literatury, vytvářející vhodné východisko pro vlastní práci. Podobným předpokladem je i stručná charakteristika Čapkova dramatu, byť v tomto případě spíše než o kompilaci jde o původní diplomantčinu charakteristiku vycházející především z Frytagova modelu výstavby dramatické zápletky a z dalších postulátů teorie dramatu.

Jádro práce a hlavní autorčin vklad však představuje charakteristika Janáčkova libreta a zejména pak porovnání s výchozí Čapkovou hrou. Zjištění, k nimž přitom dospívá, jsou objevná a přesvědčivě doložená množstvím citací z obou textů. Autorka ukazuje, že zatímco pro Čapka byla postava Eliny Makropulos pouhým prostředkem k řešení nastoleného problému dlouhověkosti, pro Janáčka to byla ona sama, co jej na Čapkově hře zaujalo a k čemu upínal svou tvůrčí energii. V souvislosti s tím došlo i k modifikaci žánru: z modelového dramatu s rysy konverzační hry a ironické grotesky se stala tragédie. K takto zásadní proměně přitom došlo pouhým prokrácením původního textu, spojeným s opakováním vybraných replik, což je bezesporu zjištění obecnějšího dosahu vypovídající o důležitosti kompozice a kontextu pro sémantiku literární výpovědi.

Za nejzajímavější část práce považuji podrobnou (bezesporu velmi pracnou) srovnávací analýzu charakterů postav, těžící z prvků kvantitativních (počet replik) i kvalitativních (tabulka vlastností). Autorka tu velmi exaktně dokládá obecný sklon operního libreta k zjednodušování charakterů postav i specifické Janáčkovo pojetí postav, v mnohém odlišné od Čapkova pohledu (jeho analytický odstup od lidského pachtění nahrazuje skladatel soucítěním).

Je zřejmé, že komplexní analýza proměny činohry v operní drama by měla zahrnovat také složku hudební; rozbor této části procesu transformace Čapkovy hry v Janáčkovu operu si však diplomantka vyhradila pro svou druhou diplomovou práci, vznikající na katedře hudební výchovy. Teprve spojením obou přístupů – literárně vědného (respektive teatrologického) a hudebněvědného - vznikne ucelené pojednání o genezi světoznámé Janáčkovy opery.

V Praze 2. 5. 2011

prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.